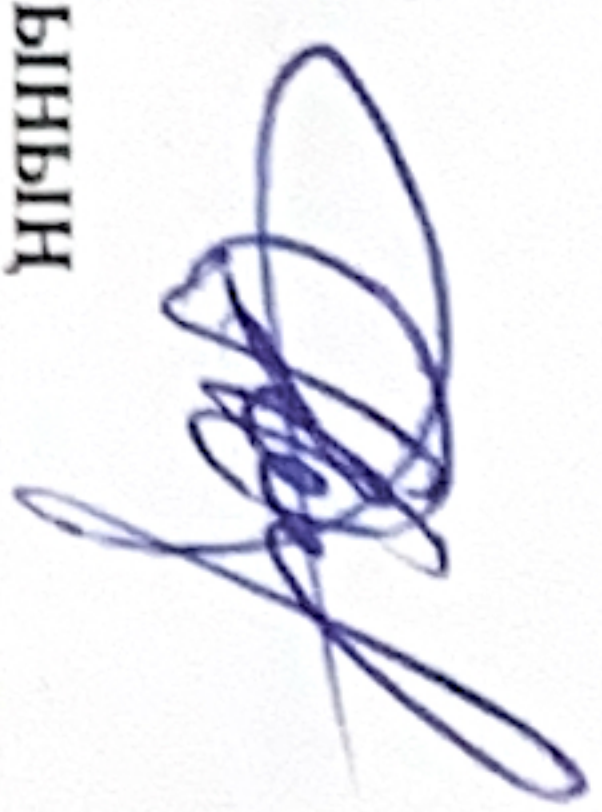

БЕКТЕМІН: **СЫНН АТСАҚАР АУЛЫ**
Мектеп директоры М.А.
Н.Жәнімхан

КЕЛІСЕМІН:
Мектеп директорының
тәрбие жөніндегі орынбасары
А.Искакова

«4» 2024ж.

Жартыжылдық Жоспар
Би үйірмесі

Хореограф-Серикова Д

Би үйірмесінің мақсаттары:

Ерте заманнан қалыптасып, халқымыздың аса бай мұрасымен бірдей дамыған би өнері туралы, қазақтың белгілі бишілері жайлы тиынақты түсінік беру.

Оқушылардың дене бітімін шынықтырып, күшейту. Музыканы есту және баулу қабілетін теория және практика жүзінде іске асыру. Биді түсіну және билеу қабілетін қалыптастыру. Өзін - өзі ұстай білуге тәрбиелеу,

Балаларды пластикалық мәдениетке тәрбиелеу;

Баланың қозғалыс әлемі арқылы шығармашылықты белсендіру;

Үйлесімді және жан-жақты дамыған жеке тұлғаны дамыту

Би үйірмесінің міндеттері:

- Сөзін, есту қабілетін дамыту.
- Қимыл - қозғалыс аппараттарының жүрек қан айналымын реттеп, жақсарту.
- Дененің дұрыс бітімін қалыптастыру, дұрыс демалу, дер кезінде дұрыс қимылдарын жетілдіру.
- Музыкалық шығармалардың буын - ырғағын, екпінін, мазмұнын дұрыс түсінуге дайындау.
- Теория және практика жүзінде қозғалысын дұрыс сезіне білу.
- Билеу кезінде би қозғалысы арқылы оның мәнерлілігін арттыру.
- Би қозғалысы кезінде би үйрену дағдыларын қалыптастыру.
- Оқушылардың би әуендерін сезіну, түсіну қабілеттерін дамыту, есте сақтау ілікке, еңбекқорлыққа, табиғатты сүйе білуге, эстетикалық талғамын арттыруға, патриоттық сезімге би өнері арқылы тәрбиелеу.

Мақсаты: Балаларды пластикалық мәдениетке тәрбиелеу;

Баланың қозғалыс әлемі арқылы шығармашылықты белсендіру;

Үйлесімді және жан-жақты дамыған жеке тұлғаны дамыту.

Міндеттері-Денсаулықты нығайту: тірек-қимыл аппаратының өсуі мен дамуын оңтайландыруға көмектесу; Дұрыс позаны қалыптастыру; Жалпақ табанның алдын алуға ықпал ету. Ағзаның тыныс алу, қан айналымы, жүрек-тамыр және жүйке жүйелерінің дамуы мен функционалдық жақсаруына ықпал ету.

Балалардың психомоторлық қабілеттерін жетілдіру:

Бұлшықет күшін, икемділігін, төзімділігін, жылдамдық-күшті және үйлестіру қабілеттерін дамыту;

Ырғақ сезімін, музыкаға құлақты, зейінді, үйлестіру дағдыларын дамытуға ықпал ету

Би қимылдары мен билерінің мәнерлілігі, сымбаттылығы мен талғампаздығы дағдыларын дамыту.

Шығармашылық және конструктивті қабілеттерді дамыту:

Ойлау, қиялдау, тапқырлық және танымдық белсенділіктерін дамыту, ой-өрісін кеңейту;

Музыка әуенімен қимыл-қозғалыстарды өз бетінше көрсету дағдыларын дамыту;

Қимыл-қозғалыстағы эмоцияны білдіру, еркіндік пен шығармашылық қабілеттерін тәрбиелеу;

Көшбасшылықты, бастамашылықты, жолдастық сезімді, өзара көмек пен еңбекқорлықты дамыту.

ҚАЛЫПТАСТЫРУ:

Музыкаға эмоционалды жауап беру, жеңілдігі, пластикасы, қозғалыстардың мәнерлілігі;

Музыкалық бейненің даму динамикасын биде және музыкалық қозғалыста көрсете білу.

ЖЕТІЛДІРУ:

Үйренген би қимылдарын бір-бірден және жұппен орындау техникасы. адамгершілік-коммуникативтік қасиетті

ДАМУ:

ырғақ сезімдері

Кеңістікте шарлау мүмкіндігі;

Қозғалыстарды үйлестіру;

Шығармашылық қиял.

Театрлық іс-шаралар;

Қалалық фестивальдерге, мерекелер мен байқауларға қатысу, мектептегі мерекелерде өнер көрсету.

Күтілетін нәтиже:

Би өнерімен айналысқан ұлдар мен қыз балалар денесінің сымбаттылығымен, әдемі жүріс - тұрысымен, музыкалық ырғақты ажырата білгімен ерекшеленеді. Би өнерімен айналысу шығармашылық шеберліктердің негізін қалап, өзін - өзі жетілдіруге деген қызығушылығын арттырады.

Би — музыкалық ырғаққа сай дене қимылымен көрсетілетін өнер. Адамдардың күнделікті еңбек процесіндегі іс-әрекеттері, қоршаған дүниеден алған сезім-әсерлері би қимыл-қозғалыстары мен ишараларына негіз болған. Табиғат құбылыстарын, аңшылық және соғыс көріністерін белгілі жүйеге түскен ырғақты қимыл — бимен бейнелеу көне дәуірде өмір талабынан туды.

Би хореографиясы жинақы образдар арқылы болмысты бейнелеп, адамның ішкі жан дүниесін көрсетеді. Экономикалық, әлеуметтік, тарихи географиялық, т.б. факторлардың әсерімен де әр халықтың өзіне ғана тән би дәстүрлері, өзіндік хореография тілі, пластикалық бейнелілігі, қимыл-әрекетті музыкамен байланыстыру тәсілдері пайда болды.

Би — қазақтың халық фольклорының көне түрлерінің бірі. Ол туралы Қазақстан жерінде сақталған тастағы суреттер, тарихи деректер, орыс саяхатшылары, тарихшылары, ғалымдарының этнографиялық жазбалары сыр шертеді.

Би - музыка өнерімен сабақтас сабақтас халық өнерінің бір түрі. Қазақтың би өнері ерте заманнан бастау алып, күні бүгінге дейін жалғасып келеді. Би өнері халқымыздың салт - дәстүрі, тұрмыс - тіршілігіне байланысты туындаған. Қазақтың ежелгі би өнері жайлы ертегі, аңыз, дастандарда айтылады. Ертедегі қазақ билері киіз үйлердің ішінде биленетін болғандықтан, алуан түрлі қимылдармен қатар бет - алпет құбылғулары арқылы да бейнеленген.

Сондықтан балалар бұл үйірмеге қызыға қатысады. Ол үшін әр сабақты түрлендіріп өткізу мұғалімнен ізденіс пен шығармашылықты талап етеді.

Айы	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері
Ақпан	<p>Цыган» биі туралы түсінік «Цыган» биінің жаттығулары «Цыган» биін талдап үйрету «Африкалық» биі туралы түсінік «Африкалық» қимыл-қозғалыстарын үйрету «Африкалық» биін талдау.</p>
Наурыз	<p>Қазіргі заманғы билердің қимылдары Қазіргі заманғы билерді үйрету Қазіргі заманғы билерді талдап үйрету Қазіргі заманғы би Билерді қайталау Қазақтың ұлттық биі туралы түсінік Қазақтың халық билерінің қимыл қозғалыстары Қазақ биі «Білезік» Домбыра тарту өрнектері Қазақ биінің өрнектері Қазақ биінің жүру түрлері</p>
Сәуір	<p>Грузин» биі туралы түсінік «Грузин» биілеріндегі қол мен аяқтың қозғалыстары «Грузин» биі «Лезгинканы» үйрету</p>
Мамыр	<p>«Үнді» биі туралы түсінік «Үнді» биі қимылдары «Үнді» биі «Хорезм» биі туралы түсінік «Хорезм» қимыл қозғалыстары «Хорезм» биі Би үйірмесінің қорытынды сабақ.</p>

2.

Би өнерімен айналысу оқушылардың жалпы денсаулығына жақсы әсер етеді. Нақты жеңіл қозғалыспен дұрыс жүріп тұруына, иілгіштік қабілетінің артуына, ауамен дұрыс демалуына, музыканың екпінін, буын ырғағын, мазмұнын ажырата білуге көмектеседі. Төменгі сынып оқушылары арнаулы қондырғысыз - ақ залдың ортасында бимен айналысуына болады. Ол үшін ойын түрінде берілетін нақты қимыл қозғалыс жаттығуларына көбірек көңіл бөлуі қажет. Олар қимыл қозғалыспен музыканы үйлестіру шеберлігін дамытады. Барлық бастауыш сынып мұғалімдері мен педагогтарына баланың қозғалыс-қимылының, ағзасының дамуы үшін дене тәрбиесі пәнінің рөлінің ерекше орын алатыны белгілі. Олай болса біздің мектебімізде дене тәрбиесі сабағынан басқа – ырғақ жаттығулары үйірмесі қосымша жүргізіледі.

Ырғақ – балалардың қабылдауын қозғалыс-қимыл арқылы белсендіретін сазды-педагогикалық тәртіп.

Төменгі мектеп жасындағы балалар үшін жүгіру, билеу, секіру, жалпы ойын түрлері маңызды орын алады. Сондықтан балалар бұл сабаққа қызыға қатысады. Ол үшін әр сабақты түрлендіріп өткізу мұғалімнен ізденіс пен шығармашылықты талап етеді.

Сабақ саны – 68. Ол үш бөлімнен тұрады: аэробика (10-15 минутке есептеледі), хореографиялық бөлім және еркін қимыл қозғалыстары, ол қазіргі әуендермен орындалады.

Аэробика – арнайы әуен ырғағымен орындалатын жаттығу түрлері.

Сабақтың негізгі бөлігі – хореография, мұнда балалар халық билерінде кездесетін негізгі қимыл-әрекеттерді үйреніп қана қоймай, пластикалық қозғалыстарға жаттығады.

Сабақтың соңында балалардың шығармашылық қабілеттерін дамыту мақсатында әр түрлі әуендерге 10 минут еркін ырғақта билейді.